

Sử Việt thế kỉ rồi, ngồi buồn nhìn lại.

1. Chiến tranh Việt Nam ở đây, tức là kể về chuyện chiến tranh Đông Dương lần một và lần hai. Lần một, diễn ra giữa một bên là Việt Minh kháng chiến, tập hợp đủ mặt nhân sĩ Quốc Cộng, với một bên là thực dân Pháp đang muốn tái chiếm Việt Nam sau 1945. Lần hai, là chiến tranh Quốc, Cộng. Tác giả là người đứng trên lập trường Việt Nam dân chủ cộng hoà, tức miền Bắc, tuy thế cũng cố gắng trung lập và vô tư nhất có thể. Lẽ thường, lịch sử vốn không chia miền, nhưng con người trong lịch sử, sinh ra ở môn bên, sao có thể hoàn toàn vô tư cho được ?
2. Tất cả những dự kiện trong loạt bài này cố gắng nhắc lại chính xác sự thật, nhưng nhiều đoạn do tác giả bịa đặt và tác giả cũng không có trách nhiệm gì về những gì mình viết, chỉ muốn coi nó như một câu chuyện chơi đỡ buồn trong những ngày nặng nề ở kinh thành ánh sáng ảm đảm này.

xem : hồi 1

PHẦN 1 : PHI LỘ

Lạc Long Quân vẫy đầy mình

Âu Cơ là vợ để ươm trăm con

Nguyên xuất xứ xa xưa tộc Việt ở đâu mà đến không ai biết rõ. Đây dẫn mấy nguồn cơ bản :

1. Dân gian truyền khẩu câu chuyện rằng tộc dân này vốn là con của Rồng và Tiên. Nguyên xưa Lạc Long Quân là một con Rồng thần ở loanh quanh dưới nước, một hôm lặn thần lên núi picnic mới gặp mẹ Âu Cơ là một chim Tiên. Hai bên gặp gỡ ưng luôn rồi ăn ở với nhau như người lớn trên núi. Một ngày kia Âu Cơ đẻ phát một bọc 100 trứng chim, 100 trứng chim này đủ ngày tháng nở thành 100 người con trai. Lạc Long Quân ngày kia nhớ thủy cung quá ếch chịu được liền bỏ vợ chia tài sản đi về miền biển. 50 con trai theo ông thì thành dân chài duyên hải, 50 con ở lại với mẹ Âu Cơ thì làm nhà trong hang đá mà sẽ thành các dân tộc anh em sau này.
2. Lê Văn Hưu, đồ bảng nhỡn rất trẻ vào cùng đợt với một ông trạng nguyên còn trẻ hơn là ông Nguyễn Hiền, năm 1247, đời Trần Thái Tông. Một ngày xem sử Tàu thấy bực mình bọn nó khoe là con của Bàn Cổ, Hoàng Đế, Viêm Đế loanh quanh đã gần 5000 năm rồi bèn ngồi nghĩ ra sử Việt. Nhân hứng mới đặt Lạc Long Quân là con Kinh Dương Vương, tức là cháu ông Đế Nghi bên Tàu cách nay đã 4000 năm. Một ngày kia đến chơi hồ Động Đình mới động lòng dục với Âu Cơ là con vua vùng ấy. Nhân mới ân ái mà lập thành quốc gia Việt Nam ta sau này. Vậy từ đó trong chính sử thì thủy tổ ta biến từ Rồng Chim thành người tức là ông Kinh Dương Vương. Ông làm vua không biết bao lâu thì nhường ngôi cho Lạc Long Quân, Lạc Long Quân sau già chết thì truyền ngôi cho con trưởng là ông Hùng Vương thứ nhất. Ông Hùng Vương đóng đô ở vùng núi Cả loanh quanh vùng Bạch Hạc Phú Thọ sau này mà thành lập ra nhà nước đầu tiên của ta là Văn Lang.

Vì có sự lung tung như thế, đời sau mới có thơ tổng kết rằng :

Lạc Long Quân, vẫy đầy mình

Âu cơ là vợ, để ươm trăm con.

Đưa xuống biển, đưa lên non

Những chuyện như thế dẻo còn ai tin.

Ngoài thuyết trên ra thì cũng không thiếu thuyết khác của các anh em Bà Nà, Thái, Nùng các thứ về vụ thành lập dân tộc Việt nhưng nghe cũng đéch tin được nên không rảnh mà chép vào đây.

Dân Việt từ ấy xây dựng văn hiến, tạo ngôn ngữ được vài ba nghìn năm gần gũi thì bị bọn Trung Hoa hăm hiếp đến ngót nghìn năm. Năm 938 một anh hùng dân tộc là Ngô Quyền mới nhân dịp Trung Quốc loạn lạc đứng lên cướp đất mà làm giặc một cõi. Phận võ tướng không dài, nhưng ông vẫn được tụng xưng là tổ trung hưng của tộc Việt, mà mạch văn hiến nước Đại Việt ta mới đứt rồi lại thông, chính là từ vị anh hùng ấy.

Rồi loanh quanh đánh nhau với Trung Quốc vài ba ba bận, mất nước một lần rồi lại giành lại, thời gian trôi nhanh tuôn tuột đến hậu bán thế kỉ mười chín đời Tự Đức nhà Nguyễn thì có một biến động hơi lớn.

Nguyên do là văn minh Trung Quốc vốn đứng đầu thế giới từ mấy thế kỉ trước đến khoảng thời gian này đã bị tụt hậu so với văn minh châu Âu. Văn minh Việt Nam ta đã đéch bằng Trung Quốc thì rõ là so với bọn thực dân lại càng thua tụt. Năm 1858, Pháp quốc của hoàng đế Nã Phá Luân đệ tam mới tấn công vào Đà Nẵng, dần dần đánh thắng nhiều trận rồi chiếm Nam Kỳ và bảo hộ Bắc, Trung Kỳ. Lúc đó dân Việt cũng có cường lại nhưng do yếu quá đành khuất phục để cho thằng Tây nó thịt. Lần thịt này có lẽ đau hơn đợt mấy thằng Tàu vì theo kể lại thấy bảo súng của Tây còn to hơn súng của Tàu. Ví dụ nhân dịp đánh Hà Nội, một thằng đại úy Pháp dẫn theo độ một trăm thằng lính đen tấn công ngôi thành ngót một vạn quân dưới quyền danh tướng Nguyễn Tri Phương thế đeo nào súng nó to quá hay sao mà nó vẫn thắng. Ngô thế.

Tâm lý sợ súng to của Pháp nay có thể khảo cứu qua thơ văn của một sĩ phu nổi tiếng Nam kì hồi ấy là Tôn Thọ Tường :

*Giang nam ba tỉnh hãy còn đây,
Trời đất xui chi đến nỗi này?
Chớp nhoáng thẳng bon dây thép kéo
Mây tuôn đẹn kịt khói tàu bay.
Xãn văn thâm tính, thương đôi chỗ,
Khấp khởi riêng lo, biết những ngày.
Miệng cộp hàm rồng chưa dễ chọc,
Khuyên đàn con trẻ chớ thày lay!*

Cũng có vài ba ông chí sĩ không hiểu việc được như ông Tôn Thọ Tường, ví như ông Hoàng Hoa Thám mưu dùng đám quân ô hợp ở Yên Thế giành giật giang sơn lây nhây được ba chục năm cũng bị một thằng Việt vô lại lấy cuộc bỏ đứt đầu nộp cho Pháp, hay như ông Phan Đình Phùng tập hợp quân ở núi Vụ Quang, đua đòi sai Cao Thắng làm súng bắn nhau với Pháp nhưng cũng được chục năm thì chết vì bệnh kiết lỵ. Chí các ông thật lớn nhưng đường thì thật sai. Ông Đề Thám mưu dùng khởi nghĩa nông dân mà đánh Pháp, ông Phan Đình Phùng mưu dùng thuyết Cần Vương mà dụ chúng, những lý thuyết già cỗi hết sức sống ấy khổ đủ cừ cánh để chống lại văn minh khai sáng ở Pháp quốc. Các ông thất bại, nhưng tương cũng nên

chép ra đây bài thơ Tuyệt Mệnh của họ Phan viết trước khi chết, coi như một nén hương trầm thấp lên đời ông.

Nhung trường vãng mệnh, trái mười đông,

Chiến sự nay còn tính chữa xong!

Dân đói kêu trời tan ổ nhận,

Quân thù chặt đất dẫy đàn ong.

Chín trùng thánh chúa nơi quê lạ,

Bốn bể nhân dân chốn lửa nồng.

Trách vọng càng cao càng mệt nhọc,

Tướng môn những thẹn với anh hùng

Sau ngày ông mất hơn một thế kỉ, đầu thiên niên kỉ thứ hai ở một trường cấp 3 mang tên ông đóng tại Hà Nội, ngày kia bỗng xuất hiện một thiếu nữ họ Mai tên Thúy, dung nhan tầm thường như hoa gấm, cao bằng hai ba người đàn ông thấp lùn cộng lại, phải cái răng riếc hơi thô tí nhưng đi thi đấu vật chiếm ngay hoa khôi. Dân mới đồn là do ông Phùng Đình Phùng linh thiêng mà được như vậy. Nhưng đó là chuyện sau này sẽ kể.

Cần Vương thất bại là lúc các chí sĩ Việt Nam rủ nhau tìm con đường khác dạng mà đánh Pháp. Vài người theo lý thuyết Tư bản, sau thành ra các nhóm Quốc Gia, vài người theo lý tưởng Cộng Sản, sau thành ra nhóm Cộng Sản. Muốn biết sự hình thành ấy ra sao, xin để mắt tới hồi sau khắc rõ.